

Przedzkolne nowinki

BIULETYN INFORMACYJNY PRZEDSZKOŁA PUBLICZNEGO

W TANOWIE – GRUDZIEŃ 2020

Zdrowych, wesołych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia. Niech będą one okazją do zadumy, ale i radości z rodzinnego spotkania. Niech przyniosą wytchnienie od codziennych zmagają i trosk. Oby magia Bożego Narodzenia przetrwała w nas jak najdłużej!

Magicznych Świąt Bożego Narodzenia życzy

Redakcja

W tym numerze....

1. Świąteczne zagadki
2. Przepis na pyszne „Świąteczne pierniczki”
3. Historia o Aniołku i Bożonarodzeniowej gwiazdce
4. Quiz Świąteczny
5. Matematyka w wieku przedszkolnym

1. ŚWIĄTECZNE ZAGADKI

W święta uroczyste, grudniowe.
Gdy do Wigilii już wszystko gotowe.
Wisi kolorowa, okrągła i szklana,
od choinkowych lampek rozgrzana.

W święta grudniowe,
gdy cały dzień trzeba pościć,
bardzo smakuje ta ryba,
co mało ma ości.

Pod choinką po wigilijnej kolacji,
z workiem na plecach wkracza do akcji.
Dzieciom rozdaje piękne prezenty,
zawsze jest miły i uśmiechnięty.

Długi sznurem choinkę oplatają
i ją pięknie oświetlają.

Gałązki zielone igiełkami usiane
ma to drzewko świąteczne,
przez dzieci kochane.

2. Pierniczki Świąteczne

Potrzebne produkty:

- 50 dag sztucznego miodu;
- 25dag margaryny;
- 15 dag cukru;
- 4 jajka;
- 1kg mąki pszennej;
- 1 torebka proszku do pieczenia;
- 2 torebki przyprawy do pierników;

Przygotowanie:

Miód roztopiamy w rondelku, dodając margarynę i przyprawę do pierników.

10 dag cukru gotujemy z odrobiną wody.

Tak przygotowany karmel łączymy z miodem, margaryną i przyprawą, całość studzimy.

Żółtka oddzielamy od białek i ucieramy z resztą cukru.

Dodajemy do nich ostudzoną masę z karmelem.

Następnie, cały czas ucierając, wsypujemy proszek do pieczenia i przesianą mąkę.

Pozostałe białka ubijamy na sztywną pianę, którą dodajemy do ciasta. Wszystko dokładnie mieszamy i wyrównujemy.

Wierzch ciasta posypujemy mąką i zostawiamy na noc.

Następnego dnia wałkujemy ciasto na grubość ok. 0,5 cm i wycinamy foremkami dowolne kształty.

Pierniczki choinkowe układamy na wysmarowanych tłuszczem blachach i pieczemy w średnio nagrzanym piekarniku.

Smacznego :)

3. Historia o Aniołku i Bożonarodzeniowej gwiazdce

Mały aniołek spacerował wśród gwiazdek w swym ubranku białym zawsze wesoły, bawił się z wszystkimi, anioły w niebie bardzo go lubiły. Kilka dni przed świętami mały aniołek dowiedział się od swoich przyjaciół, że bożonarodzeniowa gwiazdka obraziła się na ludzi. Słyszała, że ciągle narzekają, są dla siebie niemili, kłócą się. -Ukryję się, pomyślała. W tym roku ludzie nie zasługują na Boże Narodzenie. Gdy o tym usłyszał aniołek, bardzo się zmartwił. Muszę odnaleźć gwiazdkę, dzieci czekają cały rok na te najpiękniejsze święta. Podrapał się w głowę i zaczął rozmyślać, kogo by można poprosić o pomoc. Przyszedł mu do głowy wspaniały pomysł. Jest przecież taka wspaniała postać, za którą przepadają dzieci i jest symbolem świąt. Przecież to święty Mikołaj. Zaraz pofrunę do niego i poproszę o pomoc. Aniołek przywitał się ze starszym panem z siwą brodą. -Święty Mikołaju, czy nie wiesz, gdzie się ukryła bożonarodzeniowa gwiazdka, spytał?

-A kiedy zniknęła, zapytał Mikołaj? Nic o tym nie wiedziałem. Przez cały rok przygotowuję dla dzieci prezenty. Jeżeli nie będzie Bożego Narodzenia, moja praca pójdzie na marne.

Przecież to są święta miłości i radości. A najszcześniejszymi istotami o czystym sercu są dzieci. Musisz aniołku polecieć do jakiegoś przedszkola i poprosić dzieci o pomoc. Nie zastanawiając się długo, bo czasu było coraz mniej, znalazł małe przedszkole.

-Kochane dzieci, proszę Was o pomoc w odnalezieniu świątecznej gwiazdki. Ukryła się. Kto zaświeci na niebie w wigilię i oznajmi, że możemy zasiąść gośćmi do stołu?

Bez niej w ogóle nie będzie Bożego Narodzenia. Proszę, zaśpiewajcie pastorałkę o małej gwiazdce, może wysłucha dzieci i powróci do nieba. Dzieci z całego przedszkola zebrały się w jednej sali i zaczęły pięknym głosem śpiewać.

Aniołek cały czas spoglądał w górę. Wreszcie zauważył na niebie maleńkie światełko. Z uśmiechem podziękował przedszkolakom za pomoc i odfrunął.

I tak Boże Narodzenie zostało uratowane.

Ta historia o aniołku nie kończy się wcale, ciągle chodzi on po chmurach, ludziom radość daje. I co roku przypomina, gdy choinka świeci, pamiętajcie o miłości dorośli i dzieci.

4. Quiz

Odpowiedz „tak” lub „nie” na pytania związane z tradycjami Bożego Narodzenia:

- Dzielimy się opłatkiem ?
- Stroimy choinkę ?
- Pod choinką stawiamy Szopkę na pamiątkę Narodzin Pana Jezusa ?
- Zasiadamy do uroczystego śniadania ?
- Śpiewamy kolędy i pastorałki ?
- Idziemy na mszę św. zwaną Pasterką ?
- Malujemy jajka ?
- Dostajemy prezenty pod choinką ?
- Prezenty przynosi nam krasnal ?
- Przychodzą do nas goście, by polać nas wodą ?
- Zasiadamy do Wigilijnej kolacji, gdy pierwsza gwiazdka zabłyśnie na niebie ?
- Pieczemy pierniki ?
- Niegrzeczne dzieci dostają od Mikołaja czarne cukierki ?
- Wysyłamy kartki z życzeniami świątecznymi ?
- Porządkujemy dom (sprzątamy, myjemy okna, wycieramy kurze) ?
- Układamy w mieszkaniu ozdoby w postaci bukietów i stroików z liści kasztanów i żołądzi ?
- Mikołaj ma czarną brodę i fioletowe ubranie ?
- Na stole stawiamy o jeden talerz więcej dla niespodziewanego gościa ?
- Szukamy w trawie kolorowych jajeczek ?
- Pod obrusem kładziemy sianko ?

5. Matematyka w wieku przedszkolnym

Większość dorosłych uważa, że dobrym sposobem uczenia jest wyjaśnianie, tłumaczenie i opowiadanie o tym, co jest ważne i potrzebne. Sądzą więc dziecko przed sobą i uczą je przy pomocy słów. Tymczasem w edukacji matematycznej przedszkolaków najważniejsze są osobiste doświadczenia dziecka. Stanowią one budulec, z którego dziecko tworzy pojęcia i umiejętności. Nazywanie przedmiotów oraz wykonywanych czynności sprzyja koncentracji uwagi i pomaga dziecku dostrzegać to, co ważne. Dziecięce wypowiedzi są także cenną wskazówką dla dorosłego, na ich podstawie może on stwierdzić, czy dziecko rozumie we właściwym kierunku.

Do uczenia się matematyki konieczna jest dojrzałość psychiczna, na którą składają się następujące elementy:

- odpowiedni poziom operacyjnego rozumowania
  - świadomość w jaki sposób należy poprawnie liczyć przedmioty
  - stosunkowo wysoki poziom odporności emocjonalnej na sytuacje trudne
  - należyta sprawność manualna, spostrzeganie oraz koordynacja wzrokowo – ruchowa.
- Rozwiązywanie zadań matematycznych, w tym pokonywanie wszelkich trudności, wymaga od dzieci wysokiego poziomu dojrzałości emocjonalnej. Ważna jest odporność emocjonalna, która wyraża się zdolnością do kierowania swym zachowaniem w racjonalny sposób, mimo przeżywanych napięć i emocji ujemnych.

Następnym wskaźnikiem dojrzałości do uczenia się matematyki jest dziecięce liczenie. Sześciolatki przed pójściem do szkoły powinny umieć zastosować w skoordynowany sposób następujące prawidłowości:

- podczas liczenia wskazać gestem kolejne przedmioty i wypowiadać stosowny liczebnik,
- przy liczeniu nie wolno pomijać żadnego przedmiotu, ani żadnego liczyć podwójnie,
- liczebniki należy wymieniać w stałej kolejności,
- ostatni z wypowiedzianych liczebników ma specjalne znaczenie, gdyż określa liczbę

liczonych obiektów

- wynik liczenia nie zależy od kolejności

Pierwsze umiejętności matematyczne dziecko musi odkryć samo. Należy jednak pamiętać, aby stopień trudności był dostosowany do możliwości dziecka. Dużą pomocą dla rodziców oraz nauczycieli chcących ułatwić dzieciom poznawanie matematyki jest program ułożony przez wybitne specjalistki w tej dziedzinie - Edytę Gruszczyk-Kolczyńską oraz Ewę Zielińską.

Obejmuje on następujące kręgi tematyczne:

1. Orientacja przestrzenna - kształtowanie umiejętności, które pozwolą dziecku dobrze orientować się w przestrzeni i swobodnie rozmawiać o tym, co się wokół niego znajduje. Najwcześniej dziecko uświadamia sobie położenie przedmiotów wokół siebie, w stosunku do własnego ciała. Znacznie później potrafi określić stosunek między przedmiotami na podstawie położenia niektórych przedmiotów względem innych. Pamiętać należy o ustaleniu punktu odniesienia w stosunku, do

którego określa się położenie danego przedmiotu, oraz wyznacza kierunek w przestrzeni. Kształtowanie tych pojęć powinno odbywać się w oparciu o naturalne układy przedmiotów. Przy ustaleniu schematu własnego ciała punktem odniesienia jest serce. Pozwoli to określić - wskazać lewą stronę. Oznaczenie ręki prawej gumką, wstążką, ułatwi dziecku zapamiętanie danej strony ciała. Zdobywanie orientacji w schemacie własnego ciała i przestrzeni (w przód, w tył, do góry, na dół, przed siebie, za siebie itd.) powinno odbywać się w naturalnych sytuacjach, oraz poprzez udział w różnorodnych zabawach, ćwiczeniach doskonalących spostrzeżenia wzrokowe, słuchowe, dotykowe, koordynację ruchowo –wzrokową. Dzieci wypowiadają się także poprzez rysunek. Warto więc powiązać kształtowanie świadomości własnego ciała z rysowaniem.

2. Rytm - traktowane jako sposób rozwijania umiejętności skupienia uwagi na prawidłowościach i korzystania z niej w różnych sytuacjach. Jest to ważne przy nabywaniu umiejętności liczenia oraz dla zrozumienia sensu mierzenia. Trudno określić moment, kiedy dziecko zaczyna odczuwać rytm. Człowiek lęka się chaosu i bałaganu, ale jeżeli cokolwiek w otoczeniu powtarza się i układa w rytm - przestaje budzić niepokój. Wszystkie formy życia na ziemi przebiegają według ustalonych rytmów. Matematyka także wypełniona jest rytmem. Liczenie wywodzi się z rytmów wskazywania obiektów. Warto zatem zająć się kształtowaniem dziecięcej zdolności do dostrzegania regularności rytmicznych.

3. Kształtowanie umiejętności liczenia, a także dodawania i odejmowania - obejmuje proces począwszy od liczenia konkretnych przedmiotów przez liczenie na palcach aż do rachowania w pamięci. Kształtowanie umiejętności liczenia trwa wiele lat i powinno przebiegać zgodnie z naturalnym rozwojem umysłowym dzieci. Najpierw dziecko wyodrębnia z otoczenia to, co chce policzyć. Może to uczynić wzrokiem albo gestem. Potem dotyka lub wskazuje przedmioty i określa je liczebnikami. Licząc stara się przestrzegać reguły jeden do jednego: jeden liczony przedmiot - jeden gest wskazujący i jeden wypowiedziany liczebnik. Dorośli nie zdają sobie sprawy, ile ćwiczeń potrzeba, aby dziecko potrafiło określić liczebnikiem ilość policzonych przedmiotów. Dziecko musi wiedzieć, że ostatni wypowiedziany liczebnik ma podwójne znaczenie: -oznacza ostatni liczony przedmiot, -określa liczbę policzonych przedmiotów.

Stosunkowo późno dziecko zaczyna rozumieć, że wynik liczenia nie zależy od tego, czy liczy "od początku" czy "od końca". Ważne jest, aby policzyć wszystkie przedmioty. Trzeba zachęcać dziecko do liczenia, pokazywać jak się liczy, liczyć razem z nim, podpowiadać liczebniki itd.. Dodawanie i odejmowanie mieści się w tym, co rozumiemy przez dziecięce liczenie.

4. Wspomaganie rozwoju operacyjnego rozumowania –celem jest tu dobre przygotowanie dziecka do zrozumienia pojęcia liczby naturalnej. Nauczanie matematyki koncentruje się wokół pojęcia liczb naturalnych i działań matematycznych. Początkowo dzieci przeliczają przedmioty, którymi manipulują i wymawiają liczebniki z próbą jednoczesnego szeregowania przedmiotów. Jest to

jednak często liczenie mechaniczne, bez zachowania kolejności liczb. Dzieci mają tendencję do oceniania liczebności zbioru według wielkości przestrzeni, które zajmują elementy zbioru, oraz wielkości samych elementów należących do zbioru. Dla oceny stosunków ilościowych istotna jest liczba przedmiotów w porównywanych zbiorach, a nie przestrzeń i wielkość elementów zbioru. Niezbędne są, więc różnorodne ćwiczenia w porównywaniu, odwzorowywaniu i odtwarzaniu zbiorów. Ćwiczenia te powinny mieć charakter praktyczny, np. przy rozkładaniu jabłek na talerzach, piłek lub szarf potrzebnych do ćwiczeń. Łączenie w pary (porównywanie czynnościowe) pozwala na określenie, czy w danym zbiorze jest mniej, więcej, czy tyle samo elementów. Działania takie należy prowadzić na zbiorach jednorodnych i różnorodnych. Organizowanie wielu, różnorodnych zabaw i ćwiczeń pozwoli na przygotowanie dzieci do nauki o liczbach. Treść liczby to cechy i stosunki ilościowe, które można wyrazić za pomocą symboli matematycznych: cyfr i znaków =, +, -.

W przedszkolu zapoznajemy dzieci z dwoma aspektami liczby: -kardynalnym – liczba np. pięć może oznaczać zbiór pięciu elementów, -aspekt porządkowy -piąty z kolei przedmiot w szeregu przedmiotów. Dla kształtowania pojęcia liczby ważne są również zabawy mające na celu zdobywanie przez dzieci umiejętności porządkowania zbiorów według malejącej i wzrastającej liczby elementów. Punktem wyjścia przy opracowaniu poszczególnych działań na liczbach powinna być własna aktywność oraz czynności na konkretach. Wówczas pojęcia matematyczne, znaki matematyczne, będą zrozumiałe dla dzieci i będą miały konkretne znaczenie.

5. Rozwijanie umiejętności mierzenia długości - wprowadzenie dziecka w sens pomiaru Należy zacząć do tego, co dla niego jest najbliższe -od własnego ciała. Należy pomóc dziecku rozdzielić to, co jest od niego większe (wyższe) od tego, co jest mniejsze (niższe). Nie trzeba się obawiać używania określeń: większy –dłuższy - wyższy; mniejszy –krótszy –niższy. Słowa te nabiorą jednoznacznego sensu dzięki gestom i sytuacjom, w których są stosowane.

6. Klasyfikacja –wspomaganie rozwoju czynności umysłowych potrzebnych dzieciom do tworzenia pojęć. Jest to wprowadzenie dzieci do zadań o zbiorach i ich elementach.

Pierwsze zbiory związane są oddzielnie ze wspólną nazwą, dzieci układają np. piłki, klocki, lalki, samochody itp. Działaniom tym sprzyja wiele naturalnych sytuacji występujących w codziennym życiu dziecka, w czasie których dostrzega ono różne właściwości przedmiotów i według nich dokonuje podziału na kategorie. W tworzeniu zbiorów uwzględnia się wiele cech jakościowych takich jak: nazwa, przeznaczenie, sposób użytkowania, barwa, kształt, wielkość, długość, szerokość, wysokość, ciężar, grubość i wiele innych. Do porównywania różnych właściwości przedmiotów dziecko włącza umiejętność spostrzegania, obserwowania, uwagę i pamięć. W czasie porównania przedmiotów występuje analizowanie. Pojawiają się coraz bardziej złożone czynności umysłowe, które są podstawą kształtowania pojęć.

7. Układanie i rozwiązywanie zadań arytmetycznych –jest dalszym doskonaleniem umiejętności rachunkowych dzieci, stanowi przygotowanie do tego, co będą robiły na

lekcjach matematyki w szkole. Zadania tekstowe, nazywane także zadaniami z treścią często sprawiają dzieciom kłopoty. Jednak nauczanie matematyczne bez nich jest niemożliwe. Każde zadanie składa się z historyjki, która nawiązuje do dziecięcych życiowych doświadczeń. Kończy się ona pytaniem. Odpowiedź jest możliwa po przeanalizowaniu informacji zawartych w historyjce. Są to wielkości dane i niewiadome. Dzieciom często wydaje się, że rozumieją zadanie, bo historyjka dotyczy znanej im sytuacji. Jednak, gdy dotkniemy pytania końcowego zaczynają się kłopoty. Trzeba z historyjki wybrać istotne informacje. Dziecko musi więc umieć dokonać selekcji. W trakcie rozwiązywania zadania przechodzi się z sytuacji życiowej do matematyki i z powrotem. Bardzo kształcące jest układanie zadań przez dziecko. Należy je zachęcać i stopniowo wprowadzać w sztukę układania i rozwiązywania zadań z treścią.

8. Zapoznanie dzieci z wagą i sensem ważenia. Obejmuje także kształtowanie ważnych czynności umysłowych potrzebnych dzieciom do rozwiązywania zadań. Ważenie podobnie jak pomiar długości jest potrzebną umiejętnością życiową. Realizacja tego zagadnienia wiąże się z organizowaniem zabaw i zajęć, w których dzieci mogą samodzielnie manipulować przedmiotami, porównywać je i oceniać ich ciężar. Aby dziecko określiło ciężar przedmiotu, musi go „czuć” wyważając w rękach – taka ocena jest możliwa przy wyraźnych różnicach ciężaru. Zabawy z wagą pozwolą porównać ciężar przedmiotów (lub więcej niż dwóch przedmiotów) i określić, co jest cięższe, lżejsze lub waży tyle samo. Stwarzając wiele okazji do oceny ciężaru przedmiotów, najpierw "na oko", a później za pomocą wagi doprowadzamy do zrozumienia, że masa przedmiotu nie zawsze zależy od jego wielkości, ale także do materiału, z którego został zbudowany. Dzieci mają również kontakt z tymi pojęciami w życiu codziennym towarzysząc dorosłym przy zakupach. Te codzienne doświadczenia są dla nich bardzo cenne i ułatwiają odczuwanie oraz określanie pojęć związanych z ciężarem.

9. Mierzenie płynów - to ćwiczenia, które pomagają dzieciom zrozumieć, że np. wody jest tyle samo, chociaż po przelaniu wydaje się jej mniej lub więcej. Zapoznając dzieci z pojęciem pojemności naczyń należy umożliwić im samodzielne eksperymentowanie, porównywanie, ocenianie pojemności – najpierw "na oko", a potem przez przelewanie płynów lub przesypywanie ciał sypkich za pomocą pojemników o różnych wielkościach i kształtach. Ciekawym doświadczeniem może być umożliwienie zabawy z wodą i piaskiem. Można do tego wykorzystać różnej wielkości foremki, naczynia, wiaderka, małe baseny. Bardzo ważna jest przy tym rozmowa. Skierowanie uwagi dzieci we właściwe miejsce, skłanianie do namysłu, porównanie i wyprowadzenie wniosku. Sam kontakt z wodą nie wystarczy. Potrzebne jest słowne wspieranie dziecięcego poznania, aby były z tego korzyści intelektualne.

10. Intuicje geometryczne - Kształtowanie pojęć geometrycznych trwa stosunkowo długo. Ważne są osobiste doświadczenia dzieci: manipulacje pozwalające porównywać przedmioty, dostrzegać i koncentrować się na cechach podobnych i nazywać je. Dzięki nim rozumienie sensu staje się bardziej precyzyjne i dziecko

może już słowami uzasadnić, że dana nazwa określa obiekty podobne, że są one różne od innych, inaczej nazywanych. Wynika z tego, że dzieci budują swoją pojęciową wiedzę przechodząc od konkretnych doświadczeń, do uogólnienia. Nie wystarczy dziecku pokazać np. trójkątną płytkę albo narysować trójkąt, a potem podać definicję. Dla uświadomienia sobie sensu pojęcia "trójkąt" dziecko potrzebuje wielu różnorodnych doświadczeń. Musi obserwować, dotykać, przesuwac, obracać, zmieniać kształt itp. Trzeba jednak pamiętać, że kształtowanie pojęć geometrycznych nie odbywa się w izolacji od innych pojęć tworzonych wówczas w umyśle dziecka.

11. Konstruowanie gier przez dzieci - hartuje odporność emocjonalną i rozwija zdolność do wysiłku umysłowego. Poziom odporności emocjonalnej w dużej mierze zależy od temperamentu i innych cech układu nerwowego. Do hartowania odporności emocjonalnej u dzieci nadają się gry, które muszą być dostosowane do umiejętności dzieci. Dlatego też dobrze jest nauczyć dzieci sztuki konstruowania gier, co odbywa się przemienne -pierwszą grę z danej serii buduje dorosły, dziecko pomaga, a potem razem ją rozgrywają. Następną grę układa dziecko, dorosły wspiera, służy pomocą, podpowiada. Taka przemienność sprzyja uczeniu się i rozwija twórcze zdolności dziecka. Na początku dzieci muszą uchwycić sens gry: umowność ścigania się na planszy, przemienne rzucanie kostką i przesuwanie pionków. Ważne jest, aby zrozumiały, że obowiązują reguły i trzeba ich bezwzględnie przestrzegać.

12. Zapisywanie czynności matematycznych - Zapisywanie czynności matematycznych z zastosowaniem różnych symboli sprawia dzieciom spore trudności. Stosowanie symboli wymaga oderwania się od konkretów, co łączy się z rozumieniem operacyjnym. Jeżeli dzieci potrafią porównywać zbiory, ustalać, gdzie jest więcej, a gdzie mniej, nie sprawia im kłopotów ustawienie przedmiotów w pary, można wprowadzić je w sposoby zapisywania wyników takich czynności/

W grudniu czekają nas:

15.12.2020-31.12.2020 r - „ Kiermasz Świąteczny dla Ingi” – dochód z kiermaszu zostanie przekazany na leczenie 4-miesięcznej Ingi.

18.12.2018r. – „Wigilia w Przedszkolu” – dzieci wraz ze swoimi Paniami ok. godz. 11.30 spotkają się przy uroczystym wigilijnym stole, aby zjeść wigilijny obiad.